

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์

รายละเอียดตามแบบแผนของจิตรกรรมไทยแบบประเพณี ตลอดจนเทคนิค วิธีการ สามารถแสดงออกได้ตรงตามแนวความคิดได้มากที่สุด โดยมีการทำแบบร่าง การนำเสนอผลงานเพื่อรับการวิจารณ์และแก้ปัญหาพร้อมทั้งพัฒนาแบบร่างโดยสมบูรณ์ แล้วจึงจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ในส่วนการทำงานภาคเอกสาร มีวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผลงานให้มีความสมบูรณ์ที่สุดในครั้งต่อไป

1. ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดให้มีการศึกษาข้อมูลต่างๆที่ใช้ในการสร้างสรรค์ไว้ 2 ส่วนใหญ่ๆคือ ข้อมูลด้านเนื้อหาและข้อมูลด้านรูปทรง

1.1 ข้อมูลด้านเนื้อหา ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลในภาคเอกสารโดยการค้นคว้าจากเอกสารตำรา จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อีกทั้งค้นคว้าในส่วนของเอกสารรูปภาพจากผลงานครูช่างโบราณและบางส่วนได้ทำการศึกษาดูด้วยการไปสำรวจ ศึกษา จากผลงานจริงตามสถานที่ต่างๆ อีกทั้งมีการสืบค้นจากการพูดคุย ขอคำชี้แนะจากอาจารย์ผู้ใหญ่มากมายท่านเพื่อความกว้างขวางของข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้

1.1.1 ข้อมูลจากเรื่องราวทางวรรณกรรม เรื่องเกี่ยวกับงานพระราชพิธี งานประเพณีหลวงอย่างโบราณ เนื่องด้วยการทำงานสร้างสรรค์นี้จะต้องอาศัยเนื้อหาข้อมูลที่ตรงตามโบราณราชประเพณี และสืบค้นข้อมูลจากวรรณกรรม เรื่อง ไตรภูมิ ข้อมูลเบื้องต้นส่วนใหญ่ได้จากหนังสือสมุดภาพไตรภูมิฉบับต่างๆ อาทิ ฉบับกรุงธนบุรี ฉบับอักษรขอม ภาษาไทย เป็นต้น

1.1.2 ข้อมูลจากสถานที่จริง ข้อมูลส่วนนี้ได้จากการศึกษาภาคสนามโดยแบ่งเป็นการศึกษาจากแหล่งศิลปกรรมโบราณ บรรยากาศที่ได้จากงานพระราชพิธี งานประเพณีหลวง

- ข้อมูลจากงานศิลปกรรมโบราณ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์ในพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร

- ข้อมูลจากงานพระราชพิธี งานประเพณีหลวง เป็นการเก็บข้อมูลจากบรรยากาศของงานที่ท้องสนามหลวง ถนนราชดำเนิน งานกาชาดที่สวนอัมพร กรุงเทพมหานคร

1.2 ข้อมูลด้านรูปทรง คณะผู้วิจัยมีการกำหนดโครงสร้างของรูปทรงและองค์ประกอบไว้ในผลงาน โดยมีการวางแผนการนำทัศนธาตุและหลักการทางทัศนศิลป์หรือทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์มาใช้เพื่อให้ได้รับผลทางการรับรู้ในเนื้อหาและอารมณ์ของผลงานให้ได้มากที่สุด

1.2.1 ทัศนธาตุ ในทางทัศนศิลป์ ทัศนธาตุ(Visual Elements) หมายถึง ส่วนประกอบของศิลปะที่มองเห็นได้ ทัศนธาตุ หมายถึง ธาตุแห่งการมองเห็นหรือส่วนประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญในงานศิลปะหรืองานทัศนศิลป์ได้แก่ จุด เส้น สี แสงเงา รูปปร่าง รูปทรง พื้นผิว เป็นต้น ซึ่งเราสามารถนำส่วนประกอบแต่ละชนิดมาสร้างเป็นงานศิลปะได้ในหลากหลายรูปแบบซึ่งให้ความรู้สึกในการมองเห็นที่แตกต่างกันไป ทัศนธาตุสามารถสร้างอารมณ์ต่างๆให้กับคนดูได้จึงถือเป็นความรู้พื้นฐานที่มักมีปรากฏอยู่ในความงามอันละเอียดอ่อนในธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน ทำให้สามารถสื่อสารจินตนาการออกมาในรูปของสุนทรียภาพ ความงาม

- จุด (Dot) หมายถึง รอยหรือแต้มที่มีลักษณะกลมๆ ปรากฏที่พื้นผิวซึ่งเกิดจากการจิ้ม กด กระแทก ด้วยวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเช่น ดินสอ ปากกา พู่กัน และวัสดุปลายแหลมทุกชนิด จุดเป็นต้นกำเนิดของ เส้น รูปปร่าง รูปทรง แสงเงา พื้นผิว ฯลฯ เมื่อนำจุดมาวางเรียงต่อกันจะเกิดเป็นเส้นและการนำจุดมาวางให้เหมาะสมก็จะเกิดเป็น รูปปร่าง รูปทรง และลักษณะผิวได้

- เส้น (Line) เป็นสิ่งที่มีผลต่อการรับรู้ เพราะทำให้เกิดความรู้สึกต่ออารมณ์และจิตใจของมนุษย์ เส้นเป็นพื้นฐานสำคัญของศิลปะทุกแขนงใช้ร่างภาพเพื่อถ่ายทอดจินตนาการให้ปรากฏเป็นรูปภาพ เส้นเป็นการนำจุดหลายๆจุดมาเรียงต่อกันไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งเป็นทางยาวหรือสิ่งที่เกิดจากการ ขูด ขีด เขียน ลาก ให้เกิดเป็นริ้วรอย

- เส้นนอน ให้ความรู้สึกกว้างขวาง เยียบสงบ นิ่ง ราบเรียบ ผ่อนคลาย
- เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกสูงสง่า มั่นคง แข็งแรง รุ่งเรือง
- เส้นเฉียง ให้ความรู้สึกไม่มั่นคง เคลื่อนไหว รวดเร็ว แปรปรวน
- เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกอ่อนไหว สุภาพอ่อนโยน สบาย นุ่มนวล เย้ายวน
- เส้นโค้งกันหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหว ขยายตัว มีนง
- เส้นหยัก เส้นฟันปลา ให้ความรู้สึกรุนแรง กระแทก ตื่นเต้น สับสน วุ่นวาย ซัดแย้ง
- เส้นประ ให้ความรู้สึกไม่ต่อเนื่อง ไม่มั่นคง ไม่แน่นอน

เส้นกับความรู้สึกที่กล่าวมานี้เป็นเพียงแนวทางหนึ่ง ไม่ใช่ความรู้สึกตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ร่วมกับส่วนประกอบอื่นๆเช่น เส้นโค้งคว่ำลง ถ้านำไปเขียนเป็นภาพปากในใบหน้าการ์ตูนรูปคน ก็จะทำให้ความรู้สึกเศร้า ผิดหวัง เสียจากเป็นเส้นโค้งหงายขึ้น ก็จะทำให้ความรู้สึก อารมณ์ดี เป็นต้น

- รูปปร่าง (Shape) หมายถึง เส้นรอบนอกทางกายภาพของวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ คน สัตว์ และ พืชมีลักษณะเป็น2มิติ มีความกว้างและความยาว รูปปร่าง แบ่งออกเป็น3ประเภท คือ

- รูปร่างธรรมชาติ(Natural Shape) หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่นคน สัตว์และพืช เป็นต้น
- รูปร่างเรขาคณิต (Geometrical Shape) หมายถึง รูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้น มีโครงสร้างแน่นอน เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมและรูปวงกลม เป็นต้น
- รูปร่างอิสระ (Free Shape) หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นตามความต้องการของสร้างสรรค์ให้ความรู้สึกที่เป็นเสรีไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนของตัวเองเป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เช่น รูปร่างของหยดน้ำ เมฆ และควัน เป็นต้น
- รูปทรง (Form) หมายถึง โครงสร้างทั้งหมดของวัตถุที่ปรากฏแก่สายตาในลักษณะ 3 มิติ คือ มีทั้งส่วนกว้างส่วนยาวส่วนหนาหรือลึก คือจะให้ความรู้สึกเป็นแท่งมีเนื้อที่ภายในมีปริมาตรและมีน้ำหนัก
- น้ำหนักอ่อน-แก่ (Value) หมายถึง จำนวนความเข้ม ความอ่อนของสีต่างๆและแสงเงาตามที่ประสาทตารับรู้เมื่อเทียบกับน้ำหนักของสีขาว-ดำ ความอ่อนแก่ของแสงเงาทำให้เกิดมิติ เกิดระยะใกล้ไกลและสัมพันธ์กับเรื่องสีโดยตรง
- สี (Colour) หมายถึง สิ่งที่ปรากฏอยู่ทั่วไปรอบๆตัวเราไม่ว่าจะเป็นสีที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติหรือสีที่มนุษย์สร้างขึ้น สีทำให้เกิดความรู้สึกแตกต่างมากมายเช่นทำให้รู้สึกสดใส ร่าเริง ตื่นเต้น หม่นหมอง หรือเศร้าซึม เป็นต้น
- วรรณะของสี (Tone) จากวงจรสีธรรมชาติ ในทางศิลปะมีการแบ่งวรรณะของสีออกเป็น 2 วรรณะ ได้แก่ สีวรรณะร้อน คือ สีที่ให้ความรู้สึกอบอุ่นหรือร้อน เช่น สีเหลือง ส้ม เหลือง ส้ม ส้มแดง แดง ม่วงแดง เป็นต้น และสีวรรณะเย็น คือ สีที่ให้ความรู้สึกเย็น สงบ สบาย เช่น สีเขียว เขียวเหลือง น้ำเงิน เขียวน้ำเงิน ม่วงน้ำเงิน ม่วง เป็นต้น
- ค่าของสี (Value of colour) หมายถึง สีใดสีหนึ่งทำให้ค่อยๆจางลงจนขาวหรือสว่างและทำให้ค่อยๆเข้มขึ้นจนมืด
- สีเอกรงค์ (Monochrome) หมายถึง สีที่แสดงอิทธิพลเด่นชัดออกมาเพียงสีเดียวหรือใช้เพียงสีเดียวในการเขียนภาพโดยให้ค่าของสีอ่อน กลาง แก่ คล้ายกับภาพถ่ายขาว-ดำ
- สีที่ปรากฏเด่น (Intensity)
- สีตรงข้ามกันหรือสีตัดกัน (Contrast) หมายถึง สีที่อยู่ตรงกันข้ามในวงจรสีธรรมชาติ เช่น สีแดงกับสีเขียว สีน้ำเงินกับสีส้ม สีม่วงกับสีเหลือง
- พื้นผิว (Texture) หมายถึง พื้นผิวของวัตถุต่างๆที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นพื้นผิวของวัตถุที่ต่างกันอย่างย่อมาให้ความรู้สึกที่ต่างกันอย่างชัดเจน

1.2.2 หลักการทางทัศนศิลป์หรือหลักองค์ประกอบศิลป์

หลักการทางทัศนศิลป์ คือ หลักการทางศิลปะที่ใช้กำหนดวิธีการ รูปแบบ แนวคิดที่ใช้ในการจัดวางรูปทรงทางศิลปะหรือทัศนธาตุเพื่อสร้างอารมณ์ ความรู้สึกหรือนำพาผลงานนั้นไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ หลักการทางทัศนศิลป์จะก่อรูป หลอมรวมกับทัศนธาตุและความคิดจินตนาการของศิลปินสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานที่มีการแสดงออกที่ทรงพลังได้ ดังนั้นผู้สร้างสรรคงานศิลปะจึงจำเป็นต้องศึกษาหลักการทางทัศนศิลป์นี้ให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งเสียก่อน

หลักการทางทัศนศิลป์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานครั้งนี้ประกอบด้วย

- ที่ว่าง (Space) หมายถึง บริเวณที่เป็นความว่างไม่ใช่ส่วนที่เป็นรูปทรงหรือเนื้อหา หากปล่อยให้พื้นที่ว่างมากและมีรูปทรงน้อยให้ความรู้สึกอ้างว้าง โดดเดี่ยว
- เอกภาพ (Unity) หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความกลมกลืน กลมเกลียวเข้ากันได้ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่เกิดจากการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของส่วนต่างๆ
- ดุลยภาพ (Balance) หมายถึง การถ่วงดุล ถ่วงน้ำหนักหรือแรงปะทะที่เท่ากัน ในทางศิลปะ ดุลยภาพมีความหมายรวมไปถึงความประสานกลมกลืน ความพอเหมาะพอดีของส่วนต่างๆในรูปทรงหนึ่งหรือในงานศิลปะชิ้นหนึ่ง ดุลยภาพเกิดขึ้นได้ 2 วิธี คือ เกิดจากการถ่วงดุลของสิ่งที่ขัดแย้งกันและเกิดจากการรวมตัวหรือการซ้ำของสิ่งที่เหมือนกัน
- จังหวะ (Rhythm) หมายถึง การซ้ำของทัศนธาตุในงานศิลปะ เป็นการซ้ำในช่วงที่เท่ากันหรือแตกต่างกัน เป็นการวัดช่วงเวลาการสัมผัสของเสียง ถ้อยคำหรือภาพที่ปรากฏ การรับสัมผัสสิ่งที่เคลื่อนไหวช้าหรือเร็วเป็นช่วงๆจะให้ความพอใจแก่เรา จังหวะของการเห็นเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการแสดงออกที่ให้ความรู้สึกหรือความพอใจทางสุนทรียภาพในงานศิลปะ
- ขนาด (Dimension) และสัดส่วน (Proportion) หมายถึง กฎของความสมส่วนซึ่งกันและกันของขนาดในส่วนต่างๆของรูปทรงและระหว่างรูปทรง สัดส่วนเป็นเรื่องของความรู้สึกทางสุนทรียภาพและทางอุดมคติ การสมส่วนนี้หมายถึงความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมกลมกลืนของ สี แสง เงา และทัศนธาตุอื่นๆด้วย

2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

จากการศึกษาข้อมูลตามแผนการทำงานตามขั้นตอนที่วางไว้ทั้งหมดแล้ว จากนั้นผู้วิจัยได้วางแผนการการสร้างสรรค์ผลงานไว้เป็นขั้นตอน โดยจำแนกกระบวนการทำงานได้ดังนี้

2.1 แนวคิดและแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ต้องการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมไทยที่มีเนื้อหาที่แสดงออกถึง ความกตัญญูทเวทิตา แสดงความจงรักภักดี ต่อพระองค์ท่านถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะที่แสดงความศรัทธาต่อพระมหากษัตริย์ของปวงชนชาวไทย โดยใช้รูปแบบและกระบวนการทางด้านจิตรกรรมไทยแบบประเพณีผสมผสานกับแนวทางการทำงานเฉพาะตน เพื่อ

สะท้อนถึงพลังการสร้างสรรค์ศิลปะที่เชื่อมโยงกับความเชื่อตามประเพณีเช่นเดียวกับบรรพศิลป์ไทยในอดีต

2.2 การทำภาพร่างต้นแบบ ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ได้ทำการสร้างภาพร่างด้วยการกำหนดโครงสร้างภาพขนาดใหญ่ที่แสดงความ เคลื่อนไหว สนุกสนานและพยายามสร้างเอกภาพให้กับองค์ประกอบส่วนรวมของภาพและการทำภาพร่างนี้ ผู้วิจัยได้ทำภาพร่างขาว-ดำ ภาพร่างลายเส้นไว้เป็นจำนวนมากโดยเริ่มต้นจากโครงสร้างแบบง่ายๆก่อนแล้วจึงค่อยๆเพิ่มรายละเอียดที่ซับซ้อนขึ้นจึงเลือกภาพที่ต้องการนำมาทำเป็นภาพร่างสีเพื่อนำมาเป็นต้นแบบในการระบายสีต่อไป

2.3 การเตรียมพื้น ในการสร้างสรรค์งานครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเทคนิคในการทำงานด้วยการเขียนสีอะครีลิคลงบนผ้าใบที่ทำจากผ้าดิบรองพื้นด้วยสีขาวเบอร์ 70A ของ 4seasons ทาบนผ้าดิบที่ขึงบนโครงไม้สนขนาด 140 x 160 cm โดยทาทับกันประมาณ 5 ชั้นแล้วจึงขัดเรียบด้วยกระดาษทรายละเอียดจากนั้นจึงระบายด้วยสีอะครีลิค

2.4 การทำพื้นผิวฉากหลัง หลังจากการเตรียมพื้นการทำงานแล้ว จึงสร้างพื้นผิวฉากหลังในภาพด้วยการใช้น้ำและตะกอนของสีอะครีลิคมาระบายเพื่อสร้างพื้นผิวการไหลและซังของตะกอนสี ในครั้งนี้คณะผู้วิจัยเลือกใช้สีเหลืองผสมกับสีน้ำตาลมาสร้างพื้นผิว ด้วยการระบายแล้วใช้กระบอกลีดน้ำ ฉีดน้ำลงบนพื้นที่ระบายไว้ สีจะเกิดปฏิกิริยาเป็นพื้นผิวภาพที่แสดงคราบของสีไว้ลางๆ บนพื้นสีขาว การสร้างพื้นผิวแบบนี้เพื่อผลทางความรู้สึกที่แสดงความเคลื่อนไหวและให้ผลที่ดูลื่นไหล ความเคลื่อนไหวที่ ความเคลื่อนไหวแบบมีอากาศหมุนวน

2.5 การตัดเส้นรูปทรงและการระบายสีภาพรวม เมื่อสร้างพื้นผิวฉากหลังแล้วจึงร่างภาพตามแบบที่ร่างไว้ลงบนเฟรม นำสีพื้นสีขาวที่ทาไว้ในชั้นแรกมาระบายส่วนที่ต้องการให้เด่น เพื่อให้มีน้ำหนักที่สว่างกว่าฉากหลัง โดยในผลงานชิ้นนี้จะเน้นที่รูปตราสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างสรรค์ขึ้นเอง ด้วยการใช้โครงสร้างเดิมแต่เพิ่มเติมบางส่วนเอให้เกิดความสอดคล้องและกลมกลืนกับผลงานในภาพรวมทั้งหมด รูปตราสัญลักษณ์ขนาดใหญ่นี้ถูกวางไว้เป็นประธานของภาพรวมทั้งหมดจึงใช้วิธีการกระทบเส้น(บางครั้งเรียกการตัดเส้น)ด้วยสีส้มอ่อน จากนั้นจึงตัดเส้นรูปทรงทั้งหมดด้วยสีอะครีลิค สีแดง สีแดงเข้ม และสีน้ำตาลเข้มตามจังหวะการเน้นการพ่อนของรูปทรงตามโครงสร้างของสีและน้ำหนักเข้ม-อ่อน เมื่อตัดเส้นหมดทั้งภาพแล้วจึงระบายสีทับในรูปทรงต่างๆ โดยเว้นเส้นส่วนที่ต้องการเน้นและระบายสีทับเส้นในส่วนที่เป็นส่วนรอง

2.6 การเก็บรายละเอียดผลงาน เมื่อระบายสีส่วนรวมหมดทั้งภาพแล้วจึงเก็บรายละเอียดโดยเน้นน้ำหนักอ่อน-แก่ของสีในภาพก่อน โดยกำหนดให้น้ำหนักอ่อน-แก่ในจังหวะกระชั้นเพื่อแสดงอารมณ์เคลื่อนไหว กระตุกสายตาความตื่นตัว เพื่อให้ภาพดูสนุกมากขึ้น จากนั้นนำสีเข้มเกือบดำมาตัดเส้นเน้นในส่วนต่างๆ ของภาพ จากนั้นใช้สีทองแต้มระบายในจุดที่ต้องการเน้นเพื่อให้เกิดการ

สนใจ เพื่อสร้างเป็นจุดเด่นของภาพ ขั้นตอนสุดท้ายจึงสำรวจและเก็บรายละเอียดในส่วนของเส้น สี น้ำหนัก ในส่วนที่ยังขาดเพื่อให้ภาพดูสมบูรณ์มากที่สุด

2.7 ผลงานสำเร็จ ภาพผลงานสำเร็จที่แสดงเนื้อหา โครงสร้าง รูปทรง และอารมณ์ความรู้สึก ตามกรอบการทำงานที่กำหนดไว้

2.8 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

2.8.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล เช่น สมุดแบบร่าง ดินสอ ปากกา สี หมึก กล้อง ถ่ายรูป คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.8.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างผลงาน เช่น เฟรม ผ้าใบ สีรองพื้น แปรงทาสี พู่กัน สีอะครี ลิก ยางมะเดื่อ ทองคำเปลว และภาชนะต่างๆ

3. ทักษะที่ปรากฏในผลงาน

ผู้วิจัยมีการกำหนดโครงสร้างของรูปทรงและองค์ประกอบไว้ในผลงาน โดยมีการวางโครงสร้างของเส้น รูปทรง และทิศทาง การใช้สีน้ำหนกอ่อน-แก่ในแบบกระชั้น ลักษณะการใช้สีเป็นการเลือกใช้สีโทนอ่อน แบบพหุรงค์ เพื่อสร้างเกิดอารมณ์ความรู้สึกอบอุ่น อิ่มเอมใจ ในส่วนรวมของภาพ เมื่อได้วางโครงสร้างของสี รูปทรง และองค์ประกอบของงานเรียบร้อยแล้วจึงเริ่มดำเนินงานตามที่วางแผนไว้

3.1 จุด ในผลงานเกิดจากสองส่วนคือ ส่วนที่ 1 เกิดจากการแต้มสีลงไปบนพื้นหลังหรือในรูปทรงโดยใช้พู่กันกลมเบอร์ 3-7 รอยแต้มที่เกิดขึ้น บางครั้งสั้น มองดูคล้ายจุด บางครั้งแต้มเป็นเส้นยาวๆ มีลักษณะเป็นเส้น การแต้มนี้เพื่อเป็นการสร้างน้ำหนกอ่อน-แก่ ในภาพ ส่วนที่ 2 คือรูปทรงของตัวละครที่เป็นรูปสัตว์ผสม(ผู้สร้างสรรค์ผสมขึ้นเอง) ลักษณะคล้ายสัตว์หิมพานต์ในงานจิตรกรรมของไทย จัดวางให้ลอยไปมาในภาพซึ่งมีลักษณะเป็นรูปทรงเดี่ยว มองภาพรวมคล้ายจุดขนาดใหญ่ จุดทั้งสองแบบนี้มาใช้ ก็เพื่อให้เกิดการปฏิกริยาการเคลื่อนไหวของรูปทรงและองค์ประกอบในภาพ สร้างความเป็นเอกภาพและสร้างอารมณ์สนุกสนาน ความมีชีวิตชีวา ให้เกิดขึ้นในผลงาน

3.2 เส้น ในงานศิลปะไทยทุกแขนงโดยเฉพาะงานจิตรกรรมไทย เส้นมีความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะจิตรกรรมไทยแสดงรูปทรงแบบสองมิติดังนั้นอารมณ์และความรู้สึกจะถูกแสดงออกผ่านเส้นสายอันอ่อนช้อย เส้นมีบทบาทสำคัญมากในการสร้างรูปทรงและกำหนดอารมณ์ความรู้สึก เส้นที่ใช้แบ่งเป็น เส้นที่กำหนดขอบเขตของรูปทรงต่างๆ ในภาพ มักใช้สีแดง แดงเข้ม จนถึงน้ำตาลเกือบดำ ใช้สร้างรูปทรงขึ้น อีกส่วนคือ เส้นโครงสร้างของภาพที่แสดงอารมณ์ขัดแย้ง แต่ก็สนุกสนาน เร้าใจ เคลื่อนที่ เคลื่อนไหว ไปพร้อมกันด้วยการกำหนดเส้นที่นำสายตาไปสู่จุดที่ต้องการเน้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะพบในผลงานนี้ อาทิ เส้นที่เกิดจากการเหาะมาของเหล่ากษัตริ์ กษัตริ์ทั้งหลายนำ

สายตามาสู่ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งเป็นการแทนสัญลักษณ์เนื้อหาและแสดงการใช้เส้นที่นำสายตาไปสู่จุดที่ต้องการเน้นไปในคราวเดียวกัน

3.3 รูปร่าง-รูปทรง ในการสร้างสรรค์งานครั้งนี้ข้าพเจ้านำรูปทรงต่างๆ ที่ใช้ในงานจิตรกรรมไทย คือ รูปทรงสัตว์ผสมคน อาทิ ตัวภาพกนิรี กนิกร สัตว์สามัญ อาทิ ช้าง ม้า สัตว์ผสม อาทิ ราชสีห์ วารีกุญชร และนำรูปทรงของข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ นำมาปรับเปลี่ยนผสมผสานจินตนาการส่วนตัว เพื่อให้ผลงานตรงตามเป้าหมายและตามกรอบแนวความคิด โดยกำหนดให้รูปทรงถูกนำมาจัดวางใหม่ให้เกิดความรู้สึก เบา ลอย ไร้น้ำหนัก ไร้แรงโน้มถ่วง เพื่อแสดงความเคลื่อนไหว ตื่นเต้น ความไม่หยุดนิ่ง สอดคล้องกับรูปทรงส่วนรวมของภาพ ประกอบรวมกับรูปทรงของคนที่วางท่าทาง อากัปกิริยาต่างๆ ที่แสดงความสุขจากการได้รับร่ำเริงจากพระมหากษัตริย์คุณที่ใช้ต้นไม้ใหญ่เป็นสัญลักษณ์โดยการเส้นโครงสร้างของรูปทรงจะมีทิศทางที่เคลื่อนไหว โน้มเอียง พุ่งตรงไปทางจุดศูนย์กลางด้านหน้า

3.4 สีและน้ำหนักเข้ม - อ่อน แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

3.4.1 โครงสร้างของสีส่วนรวม กำหนดให้โครงสร้างเป็นแบบกลุ่มสีเดียว คือกลุ่มสีดินเหลือง(เป็นสีแบบโบราณของไทย มีสีคล้ายสีน้ำตาลเหลือง อ่อนๆ)และกำหนดให้ค่าของสีมีความหม่นไม่แสดงความสดของสีมาก มวลของสีเข้ม-อ่อน ไล่น้ำหนักอ่อนแก่ โดยใช้น้ำหนักเข้มจากด้านล่างไล่ขึ้นไปจนอ่อนที่ด้านบนของภาพ มีค่าน้ำหนักอ่อนสุดถึงเข้มที่สุดจนเกือบดำ โดยใช้กลุ่มสีเหลืองอ่อนๆ แสดงบรรยากาศความฝัน จินตนาการ ความสุข ร่มเย็นภายใต้พระบารมี

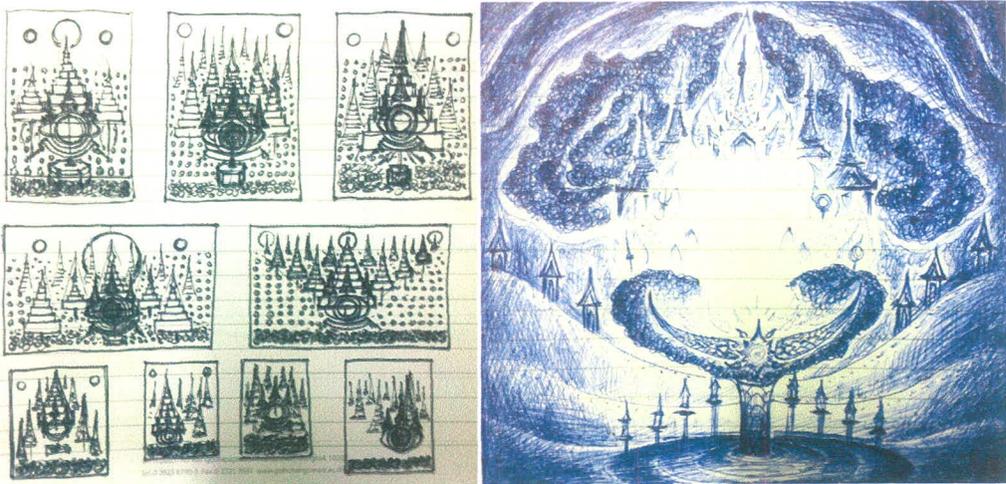
3.4.2 สีของรูปทรงในผลงาน กำหนดให้มีสีที่สดขึ้นเพื่อเป็นการเน้นให้รูปทรงลอยเด่นตัดกับสีพื้นของฉากหลัง

3.4.3 น้ำหนักเข้ม-อ่อนภายในผลงาน ข้าพเจ้าได้วางโครงสร้างเข้ม-อ่อนให้สลับกัน โดยวางรูปทรงเข้มบนพื้นอ่อน โดยเฉพาะบริเวณที่ต้องการเน้นจะวางค่าน้ำหนักให้เกิดความแตกต่างกันมากๆและอาศัยหลักคิดนี้วางรูปทรงที่ติดกันด้วยค่าน้ำหนักเข้ม-อ่อนไปตลอดทั้งภาพเพื่อสร้างบรรยากาศความสนุก ความเคลื่อนไหวและสร้างชีวิตให้เกิดขึ้นในผลงาน

4. สรุปผลการสร้างสรรค์

แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ เป็นการรวบรวมประมวลผลความรู้ทั้งในด้านทฤษฎีทางด้านศิลปะ คติความเชื่อในแบบอุดมคติไทยหลอมรวมกับความคิด จินตนาการและทักษะความชำนาญด้านจิตรกรรมไทยของผู้สร้างสรรค์ ก่อรูปความคิดและถ่ายทอดเป็นงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัยที่มีเนื้อหาสอดคล้อง กลมกลืนกับแนวความคิดที่กล่าวถึง บรรยากาศแห่งความฝัน จินตนาการ ความสุขสงบ ร่มเย็นภายใต้พระบารมี และแสดงออกซึ่งเนื้อหาที่ตรงตามเป้าหมายทางศิลปะที่ผู้สร้างสรรค์กำหนดขึ้น

ภาพแสดงขั้นตอนการทำงาน

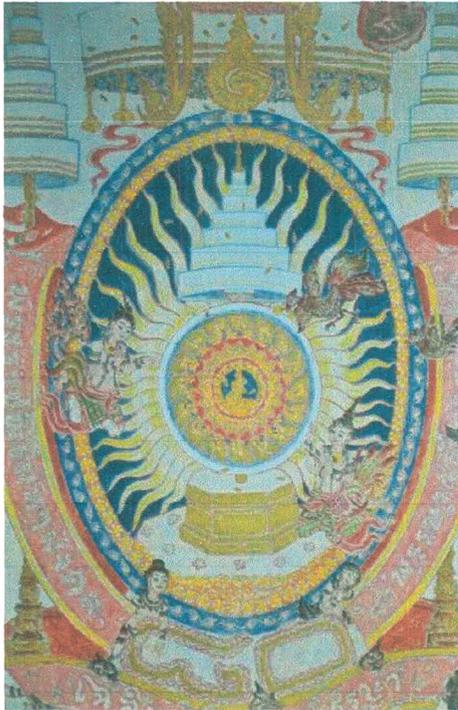

ภาพที่ 9 การทำภาพร่างต้นแบบขาว - ดำ แบบละเอียด

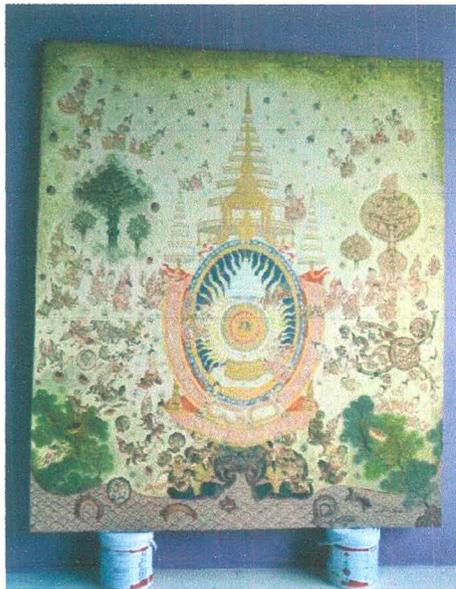

ภาพที่ 10 วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ สีอะคริลิก พู่กัน งานสี สะพานรองมือ

ภาพแสดงขั้นตอนการทำงาน

ภาพที่ 11 ภาพผลงานขณะสร้างสรรค์ตราสัญลักษณ์

ภาพที่ 12 ภาพผลงานขณะสร้างสรรค์ (60%)

ภาพผลงานสำเร็จ

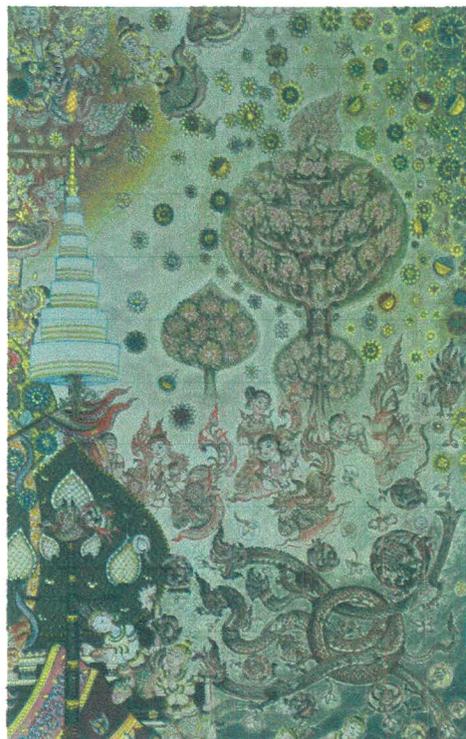

ภาพที่ 13 ชื่องาน พระเจ้าแผ่นดินทรงรักแห่งแผ่นดิน 140 x 160 เซนติเมตร , สีอะครีลิคบนผ้าไหม

ภาพแสดงรายละเอียดผลงาน

ภาพที่ 14 รายละเอียดผลงาน พระผู้เป็นที่รักแห่งแผ่นดิน

ภาพที่ 15 รายละเอียดผลงาน พระผู้เป็นที่รักแห่งแผ่นดิน